

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
28. října 2771/117, 702 00 Ostrava

Čj.: MSK 134837/2023
Sp. zn.: KSÚ/23669/2023/Ada
231.2 A20
Vyřizuje: Ing. Lenka Adamčíková
Odbor: Odbor krajský stavební úřad
Telefon: 595 622 560
Fax: 595 622 126
E-mail: posta@msk.cz
Datum: 2024-03-08

Usnesení

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor krajský stavební úřad (dále jen „krajský úřad“), jako věcně a místně příslušný správní orgán podle § 67 odst. 1 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, podle § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podle § 15 odst. 1 písm. d) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2023 (dále jen „stavební zákon“), ve spojení s § 334a zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, podle 15 odst. 5 a § 107 odst. 1 písm. u) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2023 (dále též jen „vodní zákon“),

I. podle § 156 odst. 2 a za použití § 97 odst. 3 správního řádu

ruší

sdělení krajského úřadu č. j. MSK 193117/2011 ze dne 16. 1. 2012 týkající se **ukončení prací na odstranění stavby vodního díla „ČOV Heřmanice – část Heřmanice“ v k. ú. Hrušov.**

II. podle § 99 odst. 3 správního řádu určuje, že **účinky tohoto usnesení nastávají ode dne vydání sdělení krajského úřadu č. j. MSK 193117/2011.**

Účastník řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu:

DIAMO, státní podnik, IČO 00002739, Máchova 201, 471 27 Stráž pod Ralskem.

Odůvodnění

Krajský úřad obdržel dne 11. 10. 2023 podání České inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) nazvané „Podnět k prošetření“, ve kterém je uvedeno, že ČIŽP na základě podnětu (právnícké osoby cresco & finance a.s.) na porušení zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění zákona č. 261/2021 Sb. ohledně způsobu nakládání s odpadem (uhelnými kaly) deponovanými v kalové nádrži K1 provedla kontrolu právnícké osoby DIAMO, státní podnik. Na základě shromážděných podkladů a zjištěných skutečností dospěla ČIŽP k závěru, že (citace): „nedošlo k naplnění rozhodnutí KÚ MSK č. j. ŽPZ/1316/04/Kt, tedy k odstranění

stavby vodního díla „ČOV Heřmanice – část Heřmanice, na pozemcích parc. č. 1092, 1093, 1094/1 a 1094/10 v k. ú. Hrušov, a to vzhledem k té skutečnosti, že v prostoru kalové nádrže K1 jsou stále deponovány uhelné kaly, které sloužily jako sorpční náplň nádrže K1.“, a proto krajskému úřadu (citace): „doporučuje zvážit možnost vydání rozhodnutí ve věci kompletního odstranění stavby vodního díla ČOV Heřmanice včetně obsahu kalové nádrže.“ ČIŽP k podání doložila, mimo jiné, závěrečné zprávy o monitoringu kvality podzemní vody za rok 2004, 2006 a z roku 2011, výpočet objemu a určení objemu jemnozrnné frakce kalů v kalové nádrži K1 zpracovaný právníkem osobou Ochrana podzemních vod s.r.o.

Dne 20. 11. 2023 ČIŽP své podání ze dne 11. 10. 2023 dále doplnila o sdělení, která jí DIAMO, státní podnik předložil, a to dokumenty nazvané:

- „K požadavku č. 1: Doklady prokazující odtěžení kalů z kalové nádrže K1 v roce 2002 – 2003 (odtěžba hlavní části) a v roce 2007 – 2008 (dotěžba zbytků kalů), odkaz na časovou osu uvedenou v AAR 2021 zde obr.5“ bez uvedení autora a data vyhotovení (dále jen „sdělení k odtěžení kalů do roku 2008“),
- „Odvoz a likvidace 513 t kalů z K1 na ÚMTO Heřmanice“ zpracované Ing. Maluchou dne 22. 9.2023 (dále jen „sdělení k likvidaci kalů v letech 2019 a 2020“).

Z doložených podkladů a vlastní úřední činnosti je krajskému úřadu v dané věci známo následující:

Krajský úřad vydal **rozhodnutí č. j. ŽPZ/1316/04/Kt ze dne 21. 6. 2004**, kterým k žádosti právnické osoby DIAMO, státní podnik, IČO 00002739, podle § 15 odst. 1 vodního zákona a § 88 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v tehdy platném znění, **povolil odstranění stavby vodního díla nazvaného „ČOV Heřmanice – část Heřmanice“** na pozemcích parc. č. 1092, 1093, 1094/1 a 1094/10 v k. ú. Hrušov, v obci Ostrava.

V předmětném rozhodnutí bylo ve výroku definováno odstranění předmětné stavby, respektive jejích jednotlivých objektů takto (citace):

„SO 05 – Potrubí flotačních hlušín

Potrubí sloužilo k dopravě flotačních hlušín z úpravny uhlí na Dole Odra. Po ukončení činnosti dolu bylo potrubí rozkradeno včetně nadzemních bárek. Budou odstraněny pouze betonové patky v rámci sanačně rekultivační stavby Rekultivace odvalu Heřmanice.

SO 06 – Nádrž flotačních hlušín

Nádrž flotačních hlušín sloužila k plavení flotačních hlušín z úpravny uhlí na Dole Odra a následně byla využívána jako čistírna odpadních vod pro vypouštění fenolčpavkových vod vypouštěných z koksovny Svoboda. Nádrž a její hráz byla vybudována na nepropustném jílovém podloží. Po odtěžení uhelných kalů bude nádrž zachována a následně využita v souladu s územním plánem města Ostravy.

SO 233 – Hráze kalových nádrží Heřmanice

Hráze kalových nádrží budou zachovány a následně využity v souladu s územním plánem města Ostravy.

SO 234 – Kalové nádrže hlušín

Kalové nádrže hlušín budou po odtěžení uhelných kalů zůstat zachovány a následně využity v souladu s územním plánem města Ostravy.“

Pro odstranění stavby byla stanovena řada podmínek, přičemž je nutné poukázat na znění těchto podmínek:

- č. 3 (citace): *Stavba bude odstraněna do 31. prosince 2012.*
- č. 7 (citace): *Na lokalitě kalových polí bude prováděn monitoring kvality podzemní vody, odběry vzorků budou prováděny: z vrtu PV – K2, z vrtu H – 5B, z vrtu H – 7, z odběrného místa č. 1 (čp. 165, ruční vrt), odběrného místa č. 4 (čp. 45, studna), z odběrného místa č. 6 (čp. 99, zaražený hrot).*
- č. 8 (citace): *Vzorkování bude prováděno: 2x ročně pro ukazatel NH_4^+ , 1x ročně pro ukazatele NEL, PAU a fenoly.*

Podmínkami č. 10 a 11 byla stavebníkovi stanovena povinnost oznámit ukončení prací na odstranění stavby a předložit veškeré doklady prokazující, že s odpady vzniklými při odstraňování stavby bylo nakládáno způsobem, který byl v souladu s tehdy platným zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V odůvodnění citovaného rozhodnutí bylo mimo jiné konstatováno, že provoz předmětné stavby vodního díla byl zahájen na základě kolaudačního rozhodnutí č. 4/1975 ze dne 28. 2. 1975 vydaného Národním výborem města Ostravy, odborem vodního hospodářství, zemědělství a lesnictví, že nádrž K1 sloužila k ukládání neflotovaných kalů, odkaliště K2 a K3 byla vybudována pro vypouštění fenolčpavkových vod z koksovny Svoboda a do nádrží byly ukládány také haldové vody a odpady z Ostrama a plynárenské kapákové vody. Dále zde bylo uvedeno, že od roku 1997 je ČOV Heřmanice mimo provoz, a bylo požádáno o její odstranění, neboť po ukončení těžební činnosti a uzavření jednotlivých důlních podniků již neplní funkci, pro kterou byla vybudována.

Dne 7. 11. 2011 krajský úřad obdržel podání, v němž **DIAMO, státní podnik oznámilo ukončení prací na odstraňování předmětné stavby vodního díla** a současně **požádalo o zrušení povinností provádět odběry** a analýzy vzorků podzemních vod plynoucích z výše uvedeného povolení. Dopisem ze dne 6. 1. 2012 DIAMO, státní podnik toto podání doplnil o informace týkající se odstraňovaných stavebních objektů s tím, že v případě SO 06 – Nádrž flotačních hlušin i SO 234 – Kalové nádrže hlušin **je konstatováno, že po odtěžení uhelných kalů zůstaly nádrže zachovány pro následné využití v souladu s Územním plánem města Ostravy** (jako územní rezerva pro skládku TKO). Na základě tohoto podaného oznámení a doložených podkladů vydal krajský úřad **sdělení č. j. MSK 193117/2011 ze dne 16. 1. 2012**, v němž státnímu podniku DIAMO sdělil, že vzhledem k tomu, že veškeré uhelné kaly byly podle jím doložených podkladů z kalových nádrží odtěženy a zasláné výsledky rozborů podzemních vod z jednotlivých vrtů vykazují pokles znečištění na podlimitní hodnoty, **je další provádění monitoringu kvality podzemních vod na lokalitě kalových nádrží bezpředmětné.**

Krajský úřad při vydání sdělení č. j. MSK 193117/2011 ze dne 16. 1. 2012 **vycházel ze dvou skutečností deklarovaných státním podnikem DIAMO**, a to že byla stavba odstraněna, **že všechny uhelné kaly byly odvezeny** a že dochází k poklesu znečištění v odebraných vzorcích podzemních vod. Po pečlivém prostudování všech podkladů, které **nyní ČIŽP** ke svému podání **doložila**, má krajský úřad za to, že z nich zcela jednoznačně vyplývá, že se **v prostoru kalové nádrže K1 uhelné kaly stále nachází** a k odstranění této části vodního díla de facto nedošlo, čímž jedna ze skutečností, na základě které krajský úřad při vydání předmětného sdělení logicky vycházel, naplněna nebyla. Skutečnost, že kaly z nádrže K1 nebyly zcela odtěženy

a odvezeny dle výše uvedeného rozhodnutí z roku 2004 potvrzuje i samotné DIAMO, státní podnik v podkladech, které doložil ČIZP, a to konkrétně z těchto již výše uvedených podkladů:

- sdělení k odtěžení kalů do roku 2008,
- sdělení k likvidaci kalů v letech 2019 a 2020.

S ohledem na vše uvedené dospěl krajský úřad k závěru, že sdělení **č. j. MSK 193117/2011** ze dne 16. 1. 2012 bylo vydáno **v rozporu** se základními zásadami činnosti správních orgánů, zejména **zásadou materiální pravdy** zakotvenou v **§ 3 správního řádu**, kdy lze o skutečně zjištěném stavu věci mít pochybnosti.

*Podle § 156 odst. 2 správního řádu platí, že vyjádření, osvědčení nebo **sdělení** správního orgánu, které je **v rozporu s právními předpisy a které nelze opravit** podle odstavce 1, **zruší usnesením správní orgán, který je vydal** nebo učinil, a to s účinky ode dne, kdy bylo zrušované vyjádření nebo osvědčení vydáno anebo sdělení učiněno, nestanoví-li zákon jiný postup; takové usnesení lze vydat po dobu, po kterou trvají účinky vyjádření, osvědčení nebo sdělení. **Na tento postup se přiměřeně použijí ustanovení hlavy IX části druhé o přezkumném řízení (§ 94 a násl. správního řádu).***

Podle 95 odst. 1 a za použití § 156 odst. 2 správního řádu *zahájí z moci úřední přezkumné řízení správní orgán, který sdělení vydal, jestliže po předběžném posouzení věci dojde k závěru, že lze mít důvodně za to, že sdělení bylo vydáno v rozporu s právními předpisy. Soulad opatření s právními předpisy se posuzuje podle právního stavu a skutkových okolností v době jeho vydání. Na tento postup se přiměřeně použijí ustanovení hlavy IX části druhé o přezkumném řízení.* V daném případě krajský úřad po předběžném posouzení věci dospěl k závěru, že lze mít důvodně za to, že sdělení **č. j. MSK 193117/2011** ze dne 16. 1. 2012 **bylo vydáno v rozporu s právními předpisy**, a to především z důvodu, že ve světle nyní zjištěných skutečností a informací státního podniku DIAMO bylo vydáno na základě podkladů, které stavu věci tehdy neodpovídaly, respektive že tyto nové podklady popírají relevantnost, vypovídací schopnost, a především využitelnost podkladů původních. Vzhledem k této skutečnosti krajský úřad úřadu **usnesením č. j. MSK 164130/2024** ze dne 16. 1. 2024 **zahájil přezkumné řízení o přezkoumání předmětného sdělení.**

Okruh účastníků přezkumného řízení upravuje § 95 odst. 4 správního řádu tak, že účastníky přezkumného řízení jsou účastníci původního řízení (resp. postupu), v němž bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí (v tomto případě sdělení), jichž se přezkumné řízení týká, nebo jejich právní nástupci. Přezkoumávané sdělení nebylo vydáváno ve správním řízení, ale v rámci postupu dle § 154 správního řádu. **Za účastníka přezkumného řízení vedeného podle § 156 odst. 2 správního řádu lze tedy považovat ty dotčené osoby, pro které byl daný úkon správním orgánem proveden, resp. které o takový úkon požádaly.** Touto osobou je **v daném případě žadatel, státní podnik DIAMO.**

Dne 23. 1. 2024 obdržel krajský úřad **podání** právnické osoby **cresco&finance a.s.**, IČO 27755177, se sídlem Čsl. armády 842/52, Pod Cvilínem, 794 01 Krnov (dále jen „společnost“), v němž **se domáhala účastenství v tomto přezkumném řízení jakožto osoba, které byla způsobena škoda tím, že na pozemky parc. č. 1092, 1093, 1094/10, 2048 a 2049 v k. ú. Hrušov, v obci Ostrava v jejím vlastnictví byly umístěny nebezpečné odpady.** Vzhledem k tomu, že předmětem tohoto přezkumného řízení není neoprávněné nakládání s odpady ani důsledky, jež z něho plynou pro společnost, jakožto vlastníka výše uvedených pozemků, ani náhrada škody na jejím majetku, ale toliko náprava nezákonného stavu, který

vznikl nesprávným postupem státního podniku DIAMO, jenž uvedl správní orgán v omyl předložením podkladů, které neodpovídaly skutečnému stavu věci, nemohou tímto přezkumným řízením být společností tvrzená práva dotčena. Proto **krajský úřad** vydal podle § 28 odst. 1 správního řádu dne 29. 2. 2024 usnesení č. j. MSK 19603/2024, kterým **rozhodl, že společnost není účastníkem přezkumného řízení** vedeného ve věci sdělení krajského úřadu č. j. MSK 193117/2011 ze dne 16. 1. 2012 týkajícího se ukončení prací na odstranění stavby vodního díla „ČOV Heřmanice – část Heřmanice“ v k. ú. Hrušov.

V průběhu přezkumného řízení **státní podnik DIAMO** k předmětné věci, tedy k odstranění předmětné stavby vodního díla, resp. odvezení uhelných kalů, **neuvedl žádné další skutečnosti ani nepředložil žádné nové podklady**. Rovněž krajský úřad v rámci své úřední činnosti po tuto dobu neobdržel žádné další podklady či informace, které by měly vliv na hodnocení předmětné věci, proto nebylo nutno aplikovat § 36 odst. 3 správního řádu.

Spisový materiál vedený v této věci tedy **nebyl doplněn o žádné podklady**, které by výše uvedený závěr o nezákonnosti sdělení č. j. MSK 193117/2011 ze dne 16. 1. 2012, k němuž krajský úřad dospěl po posouzení všech jmenovaných podkladů doložených ČIŽP, **zpochybňovaly** či dokonce vyvrátily a mohly tak vést k zastavení přezkumného řízení.

S ohledem na uvedené má krajský úřad za to, že jeho **sdělení č. j. MSK 193117/2011** ze dne 16. 1. 2012 týkající se **ukončení prací na odstranění stavby vodního díla „ČOV Heřmanice – část Heřmanice“ v k. ú. Hrušov bylo vydáno v rozporu s § 3 správního řádu**, a proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto usnesení.

Jak bylo uvedeno výše, při postupu podle § 156 odst. 2 správního řádu o nápravě nezákonných vyjádření, osvědčení nebo sdělení se přiměřeně uplatní ustanovení o přezkumném řízení (§ 94 a násl. správního řádu), mimo jiné i ustanovení § 94 odst. 4 správního řádu, které řeší ochranu práv nabytých v dobré víře. Vzhledem k tomu, že **zrušované sdělení nezakládalo žádné osobě žádná práva, nebylo nutné se otázkou práv nabytých v dobré víře zabývat**.

Pro úplnost krajský úřad uvádí, že zrušením sdělení krajského úřadu č. j. MSK 193117/2011 ze dne 16. 1. 2012 nastane stav, kdy DIAMO, státní podnik, bude povinen plnit podmínky z rozhodnutí ze dne 21. 6. 2004, tj. z rozhodnutí o povolení odstranění stavby vodního díla.

Podle § 99 odst. 1 správního řádu *mohou účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastat zpětně od právní moci nebo předběžné vykonatelnosti přezkoumávaného rozhodnutí anebo od právní moci nebo předběžné vykonatelnosti rozhodnutí v přezkumném řízení. V rozhodnutí, jímž se ruší nebo mění přezkoumávané rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, správní orgán s ohledem na obsah přezkoumávaného rozhodnutí určí, odkdy nastávají jeho účinky. Podle § 99 odst. 3 tohoto právního předpisu pokud se ruší nebo mění rozhodnutí, jímž bylo přiznáno právo, a neodůvodňují-li okolnosti případu jiné řešení, určí správní orgán, že účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne jeho právní moci nebo předběžné vykonatelnosti; bylo-li však přezkoumávané rozhodnutí vydáno na základě nesprávných či neúplných údajů uvedených žadatelem, určí správní orgán, že účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne právní moci nebo předběžné vykonatelnosti přezkoumávaného rozhodnutí.*

V tomto konkrétním případě byla nezákonnost sdělení č. j. MSK 193117/2011 ze dne 16. 1. 2012 způsobena nesprávným postupem státního podniku DIAMO, který uvedl krajský úřad v omyl předložením podkladů, které neodpovídaly skutečnému stavu věci, proto krajský úřad ve výroku II. usnesení stanovil, že **účinky tohoto usnesení o přezkumu nastávají ode dne vydání rušeného sdělení.**

Poučení

Proti tomuto usnesení se lze odvolat k Ministerstvu zemědělství podáním učiněným u zdejšího krajského úřadu, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení (§ 83 odst. 1 správního řádu). V odvolání se uvede, v jakém rozsahu se usnesení napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost usnesení nebo řízení. Podané odvolání proti usnesení nemá odkladný účinek (§ 76 odst. 5 správního řádu). Odvolání jen proti odůvodnění usnesení je nepřipustné (§ 82 odst. 1 správního řádu).

Ing. Renata Chrátková
vedoucí odboru krajský stavební úřad

Rozdělovník

Účastník řízení:

DIAMO, státní podnik, Máchova 201, 471 27 Stráž pod Ralskem, ID DS: sjfywke

Na vědomí:

- Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát ČIŽP Ostrava, Valchařská 72/15, 702 00 Ostrava, ID DS: fmwdzsv
- Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení odpadového hospodářství - zde

